

5

CULTURA. MARC NORMATIU I ÚS SOCIAL DE LA LLENGUA

RESUM

L'any 2003, el pressupost destinat a cultura del Govern de les Illes Balears ha augmentat en xifres absolutes. En la mateixa situació es troben els consells insulars de Mallorca i de Menorca.

Pel que fa a les arts plàstiques, hem fet una diferenciació entre les programacions de caire públic i privat; aquestes últimes són les que presenten menys variacions respecte de l'any anterior, i cal dir també que no ha estat possible comptabilitzar el nombre de visitants que han rebut per causa de la falta de seguiment que de les mateixes galeries. Al contrari, cal dir que, en molts casos, ha augmentat el nombre de visitants a museus i a fundacions, sobretot als de Palma, on es concentren la majoria de fundacions i de museus, i dins aquest àmbit cal no oblidar les aportacions al món de l'art de les fundacions de "la Caixa" i "Sa Nostra".

En l'àmbit musical, es mantenen tots els festivals de música que s'han fet al llarg d'aquests anys. Això pot ser indicatiu que tenen una bona acceptació i que van a més: no hem d'oblidar que, de cada cop més, el cartell de convidats és més extens i d'una qualitat major. D'altra banda, tampoc no podem oblidar les aportacions de "la Caixa" i de "Sa Nostra", així com de l'IBATUR (Institut Balear del Turisme). En un altre àmbit, cal dir que el nombre de discos compactes editats ha minvat sensiblement. La Fira del Disc ha arribat a la quarta edició amb tot un seguit de concerts i d'exposicions relacionades amb el gènere.

La creació literària a les Illes Balears ha augmentat respecte d'altres anys, si bé continua tenint un pes poc representatiu dins l'àmbit estatal. D'altra banda, les dades corresponents als dipòsits legals dels consells insulars ens mostren una certa disminució en l'edició de llibres, de fulls i de fullets el 2003 respecte del 2002.

En el cas del teatre, cal remarcar el fet que, en molts teatres, ha minvat el nombre d'espectadors, i també el nombre de funcions. Tot i així, són positives les aportacions de l'IBATUR, així com la irrupció amb força aquests dos darrers anys del remodelat Teatre Principal de Maó.

En el món del cinema, tot i les aportacions de les institucions, que han fet possible tota una sèrie de festivals, i també de les fundacions de "Sa Nostra" i "la Caixa" en el cinema cultural, continua havent-hi una tendència clara cap al cinema comercial i, més concretament, cap a la focalització en les grans produccions anglosaxones, i proliferen les grans superfícies d'oci.

Pel que fa als mitjans de comunicació, continua l'hegemonia de la televisió sobre la premsa escrita i la ràdio.

5.1.

ELS PRESSUPOSTOS

El pressupost del 2003 de la Direcció General de Cultura del Govern de les Illes Balears ha estat de 7.661.131,29 euros. En nombres absoluts, aquest pressupost ha augmentat del 2002 al 2003 en 1.002.885,81 euros. (Vegeu el quadre III-64)

El mateix passa en els pressupostos dels consells insulars de Mallorca i de Menorca. En nombres absoluts, els pressupostos destinats a cultura augmenten el 2003, respecte del 2002. En el Consell Insular de Mallorca el pressupost de Cultura, el 2003, va ser de 16.870.249,83 euros, i va suposar el 10,37% del total del pressupost del Consell. El Consell Insular de Menorca va dedicar 3.775.288,74 euros a la cultura, xifra que representa un 8,87% del total del pressupost del Consell. D'altra banda, en el Consell Insular d'Eivissa i Formentera el pressupost que es va destinar a la cultura va ser de 4.700.282,33 euros el 2003. (Vegeu el quadre III-65)

5.2.

LES ARTS PLÀSTIQUES

Aquest apartat l'hem dividit en dos àmbits: la programació institucional i la programació comercial.

QUADRE III-64. PRESSUPOST DE LA CONSELLERIA D'EDUCACIÓ I CULTURA DEL GOVERN DE LES ILLES BALEARS (2002-2003)						
	2003	% respecte del total	2002	% respecte del total	Variació 03/02	Var. % respecte del total
Pressupost general de la CAIB	1.796.610.000,00	100	1.069.802.545,80	100	726.807.454,20	
Conselleria d'Educació i Cultura	435.270.866,94	24,23	410.509.077,64	38,37	24.761.789,30	-14,15
Direcció General de Cultura	7.661.131,29	0,43	6.658.245,48	0,62	1.002.885,81	-0,20
Direcció General de Cultura	3.004.549,26	0,17	2.637.155,78	0,25	367.393,48	-0,08
Sa Llonja	3.874,74	0,01	3.798,76	0,01	75,98	0,01
Biblioteca Pública de Palma	327.127,48	0,02	315.686,15	0,03	11.441,33	-0,01
Biblioteca Pública de Maó	312.473,31	0,02	302.201,54	0,03	10.271,77	-0,01
Casa de Cultura	47.201,80	0,003	46.518,16	0,004	683,64	0,00
Fonoteca	57.420,75	0,003	55.564,89	0,01	1.855,86	0,00
Orquestra Simfònica de les Illes Balears	1.794.630,00	0,10	1.490.119,36	0,14	304.510,64	-0,04
Arxiu del Regne de Mallorca	390.808,31	0,02	384.487,38	0,04	6.320,93	-0,01
Museu de Mallorca	544.844,48	0,03	526.381,67	0,05	18.462,81	-0,02
Museu de Menorca	381.500,32	0,02	370.501,92	0,03	10.998,40	-0,01
Museu monogràfic des Puig des Molins	392.160,44	0,02	138.895,81	0,01	253.264,63	0,01
Museu Arqueològic d'Eivissa	404.540	0,02	386.934,06	0,04	17.606,34	-0,01

Font: Conselleria d'Hisenda i Pressupostos, Govern de les Illes Balears.

QUADRE III-65. PRESSUPOSTS DE CULTURA DELS CONSELLS INSULARS (2002-2003)

	2003	% respecte del total del pressupost general	2002	% respecte del total del pressupost general	Variació 2003-2002	Var. % respecte del total del pressupost general
Consell Insular de Mallorca	16.870.249,83	10,37	14.535.310,45	11,09	2.334.939,38	-0,72
Consell Insular de Menorca	3.775.288,74	8,87	3.520.666,87	9,23	254.621,87	-0,37
Consell Insular d'Eivissa i Formentera	4.700.282,33	11,04	7.220.032,39	18,93	-2.519.750,06	-7,89

Font: consells insulars de Mallorca, de Menorca i d'Eivissa i Formentera.

5.2.1. LA PROGRAMACIÓ INSTITUCIONAL, ELS MUSEUS I LES FUNDACIONS

Al Casal Solleric, durant el 2003, es varen realitzar un total de 27 exposicions, repartides en els diferents espais: planta baixa, entresol, planta noble i l'Espai Quatre. El 2002, en aquests espais, va haver-hi 31 exposicions, és a dir, que s'ha reduït el nombre d'exposicions al Casal. Cal esmentar que aquesta reducció del nombre d'exposicions no ha suposat una reducció en el nombre de visitants, ja que el nombre de visitants ha augmentat, en passar de 102.896 persones, el 2002, a 114.254 persones, el 2003. (Vegeu el quadre III-66)

Al Casal Balaguer, el 2003, va haver-hi un total de 13 exposicions, fet que suposa igualar el nombre d'exposicions que s'han fet el 2002.

A sa Llonja es va fer una exposició, «Sirvent, escultures 1990-2003».

Al centre de ses Voltes es portaren a terme, el 2003, un total de quatre exposi-

cions. Cal recordar que una és l'exposició permanent «La pintura moderna a Mallorca (1830-1970)». Aquesta exposició es divideix en sis etapes. La primera, entre 1830 i 1870, està representada pels mestres Agustí Buades, Salvador Torres i Joan Mestre Bosc. La segona correspon al període comprès entre 1870 i la fi del segle XIX, període en què es manifesten les aportacions romàntiques i postromàntiques. La tercera etapa fa referència a la renovació modernista del començament del segle XX, amb les obres de Rusiñol, Mir, Degouve i Antoni Gelabert. La quarta etapa correspon al període que discorre entre el 1915 i l'inici de la Guerra Civil, etapa en la qual destaca el treball d'Anglada. La cinquena etapa comença amb el període de postguerra i continua amb la descomposició de l'academicisme en derivacions realistes cada vegada més allunyades de la simple descripció de la realitat. I, finalment, la sisena etapa recull els treballs de Miquel Llabrés i Josep Robert Torrent. El nombre de visitants a ses Voltes, el 2003, va ser de 12.215 persones, nombre molt inferior a les visites que es varen realitzar el 2002 (18.500 persones).

QUADRE III-66. NOMBRE D'EXPOSICIONS A LES GALERIES D'ART PÚBLIQUES			
	2002	2003	Var. 03/02
Casal Balaguer	13	13	0
Casal Solleric ¹	31	27	-4
Sa Llonja	—	1	—
Ses Voltes	—	4	—
La Caixa	—	21	—
Sa Nostra			
Palma	18	23	5
Part forana	—	101	—
Menorca	41	35	-6
Pitiüses	24	21	-3

1. Només s'han tingut en compte les exposicions que s'han fet a la planta baixa, a la planta noble, a l'entresol i a l'Espai Quatre.

Font: elaboració pròpia.

El Fons Pictòric de l'Ajuntament es divideix en dos grans blocs: el fons antic i el fons contemporani. El fons pictòric antic disposa de més de 250 obres i la major part es troben en les dependències principals de les cases consistorials, però també n'hi ha de cedides en dipòsit al Museu de Mallorca i al Museu d'Art Modern i Contemporani de Palma Es Baluard. Entre aquestes pintures, destaquen el *Sant Sebastià* (atribuït tradicionalment a Van Dyck), *l'Enterrament del Ramon Llull* i *El martiri de Cabrit i Bassa*, ambdós de Miquel Bestard, i el Ramon Llull, de Ricard Anckermann. Però cal dir que d'aquest fons també destaquen obres de Guillem Mesquida, Joan Muntaner, Santiago Rusiñol, Fuster i Valiente, Pere Antoni Umbert, Agustí Buades, Joan Fuster, Llorenç Cerdà, Fausto Morell, Francesc i Bartomeu Maura, Antoni Fuster, Joan Mestre, Honorat Massot, Jaume Blanquer i Vicente López.

El Museu de Lluc té un gran fons propi. El museu està dividit en set sales, de les quals cal esmentar la pinacoteca, on es troben representats diferents artistes de la pintura mallorquina: Buades, Mayol, Mestre, Ribas, Cerdà, Hubert i Anckerman, d'entre altres. I la sala del pintor català Josep Coll Bardolet, que recull part de la seva obra.

Al Museu de Mallorca, el 2003, va haver-hi un total de 22.637 visitants, 6.138 visitants més que el 2002. A la Secció Etnològica de Muro arribaren, el 2003, un total de 2.175 visitants, 888 visitants menys que el 2002. D'altra banda, al Museu de Menorca es reberen, el 2003, un total de 12.245 visitants, 5.996 visitants menys que el 2002, i s'ha de dir també que, el 2003 s'hi varen fer tres exposicions temporals. El nombre de visitants al Museu Arqueològic d'Eivissa i a la necròpolis des Puig des Molins, el 2003,

va ser de 41.016 persones. Respecte de l'any anterior, el 2002, el nombre de visitants va disminuir en 11.138 persones.

La Fundació Pilar i Joan Miró té una col·lecció que se situa entorn de les 4.000 obres. La col·lecció d'obres de Miró està integrada per 118 pintures sobre tela, 275 obres en diferents suports, 1.512 dibuixos i 35 escultures. Quant a l'obra gràfica, el fons comprèn unes 750 peces. El fons també el constitueixen altres artistes, entre les quals cal destacar Chillida, Chagall, Villalba i Saura. S'ha de dir també que el patrimoni s'ha incrementat amb 24 donacions i dipòsits procedents dels artistes que han exposat a l'Espai Cúbic.

El Museu d'Art Espanyol Contemporani de la Fundació Joan March el 2003 va rebre un total de 28.841 visitants. El nombre d'obres de l'exposició permanent del museu és de 70. El 2003, el museu va incorporar al fons pictòric l'obra *Grand Pot avec Crânes sur 1 Face*, de l'artista mallorquí Miquel Barceló.

A l'Ateneu de Maó, l'any 2003, va haver-hi les col·leccions permanents de Vives Lull i Màrius Verdaguer, així com una exposició temporal d'Hernández Mora, la qual va rebre un total de 126 visitants. Altres pintors que es poden trobar a l'Ateneu de Maó són Hernández Monjo, Torrent, Pacífic Camps, etc.

La Fundació "la Caixa" va realitzar un total de 21 exposicions el 2003, deu de les quals es varen dur a terme al Centre Cultural de Palma, i les onze restants varen ser a diversos punts de les Illes. Les exposicions varen generar un total

de 442.191 visitants, un 61,56% més que el 2002.

Al Centre de Cultura "Sa Nostra" de Palma es dugueren a terme 23 exposicions el 2003, cinc més que l'any anterior. El nombre de visitants va ser de 39.940, un 1,7% més que el 2002, mentre que a la part forana es varen dur a terme 101 exposicions, i destaca Manacor, amb un total de desset.

A les sales de cultura de "Sa Nostra" a Menorca es varen fer 35 exposicions el 2003, sis menys que l'any anterior. El nombre de visitants el 2003 fou de 31.850 persones.

D'altra banda, a les sales de cultura d'Eivissa i de Formentera es realitzaren 21 exposicions l'any 2003, tres exposicions menys que el 2002. No succeeix el mateix amb els visitants, que varen ser 12.434 més el 2003, un 4% més que l'any anterior.

Un fet que cal destacar fou Bal-Arts'03, una proposta de l'IBATUR, que va realitzar una exposició itinerant de l'obra de Miquel Barceló. L'obra es va poder veure a les ciutats de Palma, Eivissa, Maó i Ciutadella.

5.2.2. LA PROGRAMACIÓ COMERCIAL

La Galeria Altair acollí el 2003 un total de set exposicions, dues menys que l'any anterior. Pelaires també va minvar el nombre d'exposicions el 2003, ja que en el 2002 se'n feren 15 i el 2003 varen ser 12. D'altra banda, a la Galeria de Jaume III el 2003 es varen fer 8 exposicions, el mateix

nombre que les que s’hi varen dur a terme el 2002. A la Galeria Major es realitzaren 12 exposicions el 2003, les mateixes que les que es varen esdevenir el 2002. El mateix es dona a la Galeria Mediterrània, on s’han realitzat un total d’onze exposicions, tant el 2003 com el 2002. Pel que fa a la Galeria Horrach Moyà, s’han fet dues exposicions més el 2003 respecte del 2002, ja que s’ha passat de set a nou. La Galeria Camba presenta el 2003 un total d’onze exposicions, les mateixes que l’any anterior, amb visites a les diferents exposicions que ronden entorn de les 300 i 500 persones. Pel que fa a la Galeria Xavier Fiol, hi va haver sis exposicions el 2003, una exposició més que el 2002, el mateix que a la Galeria Joan Oliver Maneu, que va tenir dotze exposicions el 2003 i onze el 2002. A la Galeria Joanna Kunstmann el nombre d’exposicions va ser de quatre per al 2003, mentre que el 2002 varen ser sis, de manera que hi disminueix sensiblement el nombre d’exposicions. (Vegeu el quadre III-67)

5.3.

LA MÚSICA

En aquest apartat farem referència als festivals, a la iniciativa de l’IBATUR «Un hivern a Mallorca», a la música a les fundacions de “la Caixa” i “Sa Nostra”, i, d’altra banda, parlarem de les discogràfiques i de la Fira del Disc.

5.3.1. ELS FESTIVALS

Del 5 de juliol al 30 d’agost va tenir lloc el XLII Festival de Música de Pollença. El Festival ens va oferir un programa de dotze concerts. Les actuacions, entre d’altres, de la Filharmònica de Berlín, les germanes Labeque, l’Orquestra Simfònica de les Illes Balears «Ciutat de Palma», els joves talents Yundi Li i Leila Josefowicz, el trio Guarneri, el Philharmonisches Bläserquintett Berlin, el Prazak Quartet, el Bolschoi Don Kosaken Chor i Los

QUADRE III-67. NOMBRE D’EXPOSICIONS A LES GALERIES D’ART PRIVADES

	2002	2003	Var. 03/02
Galeria Pelaires	15	12	-3
Altair	5	7	2
Jaume III	8	8	0
Maior	12	12	0
Mediterrània	11	11	0
Horrach Moyà	7	9	2
Joan Oliver Maneu	11	12	1
Joanna Kunstmann	5	4	-1
Xavier Fiol	5	6	1
Antonio Camba	11	11	0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de les diferents galeries.

Romeros Guitar Quartet, ens deixen entreveure l'existència d'un programa obert i molt divers.

La Fundació ACA va organitzar una nova edició de l'Encontre Internacional de Compositors, que el 2003 va arribar a la vint-i-quatrena edició. Hi va haver un total de deu concerts, que es varen fer entre l'11 de juliol i el 27 de novembre. Aquest Encontre destaca per la gran quantitat de músics, directors i grups que acull. L'Art Ensemble NRW, Josep Sbert, Juanjo Guillem i Miquel Bennàssar, són alguns dels participants d'aquesta edició.

Un any més, l'Ajuntament de Palma va organitzar la vuitena edició del Festival de Música de Bellver, que va tenir lloc del 3 al 24 de juliol del 2003, amb la realització de quatre concerts. Els quatre concerts varen ser a càrrec de l'Orquestra Simfònica de Balears «Ciutat de Palma», sota la batuta de tres directors diferents, Edmon Colomer, Franz-Paul Decker i John Axelrod.

Del 5 al 25 d'agost del 2003, Joventuts Musicals de Palma va organitzar, amb el patrocini de l'Ajuntament de Palma, una nova edició de les Serenates d'Estiu al Castell de Bellver. Aquesta edició va comptar amb els concerts de Tamás Vásáry, Academy St. Martin in the Fields Chamber Ensemble, Illya Gringolts i Itamar Golan, i el quartet Red Priest.

Al mes de juliol, als Jardins de la Torre Cega de la Fundació Bartomeu March, a Cala Rajada, va tenir lloc la setzena edició de les Serenates d'Estiu de Cala Rajada, organitzades per Joventuts Musicals de Capdepera. Va haver-hi un total de cinc concerts, en els quals varen actuar Felipe

Canpuzano, Golden Appel Quartet, Daniel Groscurin i Jun Kanno, José Barrachina, Horst Sohm i José Luis Monton i, finalment, el Trio Orpharion de Moscou.

Del 28 de juliol al 26 d'agost es va fer el vuitè Festival Internacional de Jazz de sa Pobra. Aquesta edició va tenir la presència de Bill Frisell i The Interc Continentals, de la Camerata "Sa Nostra" i Contemporary Club Ensemble, d'Eliane Elias Expanded Trio, de Bill Thomas Blues Band i de Maria João Quarteto.

El 4 i el 5 de juliol va haver-hi la quarta edició del Festival Isladencanta, que aquesta edició va tenir lloc al poliesportiu de Sant Ferran (Palma). Aquest Festival és una de les iniciatives de música moderna més importants de les Illes. El Festival va reunir un total de 20 actuacions, en les quals destaquen Los Planetas, Iggy Pop, Supergrass, Ojos de Brujo, Primal Scream i Rinocerose.

5.3.2. «UN HIVERN A MALLORCA»

Un any més, l'Institut Balear de Turisme (IBATUR) promou la cultura a les Illes Balears amb tota una sèrie d'esdeveniments, dels quals destacam el programa «Un hivern a Mallorca». El 2003 va haver-hi un total de 58 concerts, repartits per diversos municipis costaners de l'illa de Mallorca, la qual cosa representa un increment del nombre de concerts del 35% respecte del 2002.

5.3.3. LA FUNDACIÓ "LA CAIXA"

La Fundació "la Caixa" va organitzar per al 2003 un total de 104 concerts. Al

Centre de Palma, el nombre de concerts que es varen fer (20 concerts) va disminuir respecte del 2002 (22 concerts), així com també va disminuir en el nombre d'espectadors, ja que el 2002 va haver-hi un total de 3.510 espectadors i el 2003 varen ser 3.173. Pel que fa al nombre de concerts d'àmbit territorial, el 2003 es va arribar als 84 concerts, nou més que a l'any anterior. En aquest cas, el nombre d'espectadors també va augmentar respecte del 2002, ja que el 2003 va haver-hi 13.831 espectadors i el 2002 foren 250 menys. (Vegeu el quadre III-68)

5.3.4. LA FUNDACIÓ "SA NOSTRA"

Al Centre de Cultura de Palma varen tenir lloc un total de 39 concerts, 13 més que el 2002. D'altra banda, el nombre d'assistents als concerts es va reduir respecte del 2002 un 15%. Cal destacar que la reducció es donà en el nombre d'assistents als concerts escolars, que va passar de 2.956 assistents el 2002, a 1.156 el 2003 i, al contrari, el nombre de concerts dedicats al públic en general generaren, el 2003, 5.420 assistents, 590 més que l'any anterior. D'altra banda, l'any 2003 a la part forana es dugueren a terme 130 concerts, entre els quals destaquen els deu concerts que es varen fer a Algaida.

A les sales de cultura de Menorca es realitzaren el 2003 un total de 76 concerts, 4 menys que el 2002.

Pel que fa a les illes Pitiüses, es varen dur a terme 48 activitats diferents, a les quals hi varen assistir 2.592 persones, xifres sensiblement inferiors a les que es varen registrar el 2002.

5.3.5. LES DISCOGRÀFIQUES

El 2003 hi ha hagut una disminució dels títols que ha editat Blau. El 2002 es varen editar 24 discs compactes (CD); en canvi, el 2003 varen ser 19 CD. El volum de vendes el 2003 va ser de 9.950 CD, un 20% menys que les vendes del 2002 (10.600 CD). Ona Digital, el 2003, va editar un total de set CD, cinc menys que l'any anterior. El volum de vendes per al 2003 resultà ser de 18.348 CD. Una altra de les discogràfiques de les Balears, ACA va editar un total de 9 CD el 2003, de manera que s'igualava el nombre de CD editats l'any anterior (2002). (Vegeu el quadre III-69)

5.3.6. LA FIRA DEL DISC

Els dies 26 i 27 d'abril del 2003, va tenir lloc al recinte de Fires i Congressos de Palma, la

QUADRE III-68. MÚSICA A LES FUNDACIONS (2002-2003)

	2002		2003	
	Concerts	Espectadors	Concerts	Espectadors
"Sa Nostra"*	—	—	169	—
"la Caixa"	97	13.581	104	13.831

* Falten les dades del 2002 de la part forana i el nombre d'espectadors.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de les caixes d'estalvi.

QUADRE III-69. NOMBRE DE CD EDITATS

	2003	2002	Variació	% de variació
Blau	19	24	-5	-20,8
Ona Digital	7	12	-5	-41,7
ACA	9	9	0	0,0

Font: elaboració pròpia.

quarta Fira del Disc, organitzada per l'associació Ensaïmada Musical i la tenda de discos Runaway Records, amb el suport del Govern de les Illes Balears, el Consell de Mallorca i l'Ajuntament de Palma.

Varen participar-hi uns 130 expositors procedents de les Illes, de la península, d'Europa, d'Amèrica i del Japó, que varen posar a la venda CD, LP, instruments, roba, llibres, etc. També va haver-hi una exposició de la fotògrafa suïssa Catherine Ceresole, dos escenaris amb actuacions musicals, un estudi radiofònic per fer enregistraments i connexions en directe, i una gran subhasta d'objectes relacionats amb el món de la música.

5.4.

EDICIÓ

Segons l'Institut Nacional d'Estadística (INE), el nombre de títols i d'exemplars editats a les Illes Balears ha anat augmentant els darrers anys; tot i així, el percentatge que genera aquest volum d'edicions de les Illes respecte de l'Estat és poc representatiu. Pel que fa el nombre de títols de llibre editats a les Balears, representa l'1,22% del total espanyol, mentre que el nombre de títols editats de fullets és l'1,49% de l'Estat. Si aquestes dades són inferiors a les

que caldria esperar, el percentatge respecte el total de l'Estat dels exemplars, tant de llibres com de fullets, és encara menor, ja que és del 0,52% i del 0,84%, respectivament. (Vegeu el quadre III-70)

Les dades corresponents als dipòsits legals dels consells insulars ens indiquen una tendència a la disminució en l'edició de llibres, de fulls i de fullets el 2003 respecte del 2002.

A Mallorca, el nombre de llibres editats ha estat el 2003 de 529, un 2,6% menys que el 2002. L'edició de llibres en català es va veure reduïda en un 7,9%, xifra que, traduïda a dades absolutes, passà de 394 el 2002 a 363 el 2003. D'altra banda, l'edició de llibres en castellà s'incrementà el 2003 un 8,5% respecte del 2002. Pel que fa al nombre de fullets i de fulls s'editaren, el 2003, 810 fullets, un 6,4% més que el 2002.

A les Pitiüses es varen editar un total de 13 llibres el 2003, quatre menys que el 2002. En català se n'editaren el 61,5% i en castellà, el 15,3%. El nombre de fullets i de fulls editats el 2003 va ser de 61.

A Menorca, el nombre de llibres editats va ser de 62 per a l'any 2003, 20 menys que l'any anterior. En català se'n editaren un 74,2% i un 22,6%, en castellà. (Vegeu el quadre III-71)

Pel que fa a la Universitat cal destacar l'edició de 19 obres editades; 4 llibres en coedició amb l'Abadia de Montserrat; 1 Ajuntament d'Eivissa; 1 Caixa de Balears

“Sa Nostra”; 1 Anthropos Editorial; 2 José J. de Olañeta, editor; 1 Ajuntament d'Alaior i Institut Menorquí d'Estudis; 4 revistes científiques; 12 publicacions institucionals.

QUADRE III-70. NOMBRE DE TÍTOLS I D'EXEMPLARS EDITATS (1998-2002)

	Illes Balears				Espanya
	2000	2001	2002	% respecte de l'Estat	2002
Total					
Nombre de títols	581	701	843	1,26	66.780
Nombre d'exemplars	861	1.022	1.262	0,55	228.590
Llibres					
Nombre de títols	520	597	700	1,22	57.174
Nombre d'exemplars	792	861	1.052	0,52	203.474
Fulletes					
Nombre de títols	61	104	143	1,49	9.606
Nombre d'exemplars	69	161	211	0,84	25.116

Font: Institut Nacional d'Estadística.

QUADRE III-71. DADES DELS DIPÒSITS LEGALS DELS CONSELLS INSULARS

	Llibres					
	2002			2003		
	CIM	CIME	CIEF	CIM	CIME	CIEFF
Català	394	58	8	363	46	8
Castellà	118	22	9	128	14	2
Català-castellà	25	0	0	38	0	0
Altres	51	2	0	44	2	3
Total	537	82	17	529	62	13
	Fulls i fullets					
Català	548	0	41	656	0	22
Castellà	126	0	7	111	0	13
Català-castellà	87	0	4	43	0	10
Altres	133	0	17	117	0	16
Total	761	0	69	810	0	61

Font: dipòsits legals dels diferents consells insulars.

5.5.

EL TEATRE

Pel que fa al teatre. L'hem dividit en tres apartats: d'una banda, les activitats pròpies de teatres i d'auditoris, i, d'altra banda, la projecció a l'exterior. També s'esmenta l'aportació de l'IBATUR.

5.5.1. L'ACTIVITAT ALS TEATRES I ALS AUDITORS

L'anàlisi de les dades dels teatres i dels auditoris s'ha tractat conjuntament per causa de la dificultat a l'hora de fer una separació acurada dels actes musicals i dels teatrals.

Pel que fa a l'activitat dels teatres de Palma, a l'Auditori, el 2003, va haver-hi un total de 101 espectacles, tres més que l'any anterior. El Teatre del Mar va fer, el 2003, un total de 138 funcions, 25 funcions més que el 2002. El 2003 el Teatre Sans organitzà 83 funcions. El 2003, el Teatre Municipal de Palma efectuà 276 funcions, 67 menys que el 2002.

Pel que fa al nombre d'espectadors, el 2003, el Teatre del Mar va tenir 14.929 espectadors, la qual cosa suposa un 9,2% més que el 2002. Les funcions del Teatre Sans varen generar el 2003 un total de 3.509 espectadors. També el 2003, el Teatre Municipal de Palma va acollir un volum d'espectadors de 28.637, un 23% menys que l'any anterior.

Per analitzar l'activitat dels teatres a la part forana de Mallorca s'han tingut en

compte el Teatre Municipal d'Artà, l'Auditori Sa Mònica, el Teatre Municipal de Manacor i l'Auditori d'Alcúdia, els quals el 2003 han realitzat un total de 54, de 41, de 289 i de 96 funcions, respectivament. En els quatre casos, hi ha un increment de l'activitat del teatre. Respecte del nombre d'espectadors, el Teatre Municipal d'Artà va generar, el 2003, 8.333 espectadors, un 3,5% menys que el 2002. A l'Auditori Sa Mònica el nombre d'espectadors va ser, el 2003, de 9.285, de manera que s'incrementa en quasi 4.000 espectadors la xifra que es va aconseguir el 2002. En el Teatre Municipal de Manacor, per al 2003, el nombre total d'espectadors va ser de 45.189, quasi cent persones menys que l'any anterior. Per acabar, a l'Auditori d'Alcúdia també es va incrementar el nombre d'espectadors, en passar de 20.685, el 2002, a 27.091, el 2003.

A Menorca, al Teatre Principal de Maó, el 2003, es varen dur a terme 82 funcions (dues més respecte del 2002), que varen generar 28.020 espectadors, quasi un 2% més que l'any 2002.

A Eivissa, a Can Ventosa es varen realitzar un total de 119 funcions el 2003, 15 funcions més que l'any anterior, i aquest fet es reflecteix en l'assistència de 26.966 espectadors, un 13% més que el 2002. (Vegeu el quadre III-72)

5.5.2. LA PROJECCIÓ EXTERIOR

Del 27 de maig a l'1 de juny va tenir lloc la Mostra de Teatre Infantil i Juvenil de Catalunya, a Igualada. Els grups de les Illes

QUADRE III-72. ACTIVITAT TEATRAL I MUSICAL A TEATRES I A AUDITORIS

	2002		2003		% de variació 2003-2002	
	Nombre de funcions	Nombre d'espectadors	Nombre de funcions	Nombre d'espectadors	Nombre de funcions	Nombre d'espectadors
Auditori	98	—	101	—	3,06	—
Teatre del Mar	113	13.671	138	14.929	22,12	9,20
Teatre Municipal de Palma	343	37.319	276	28.637	-19,53	-23,26
Cafè Teatre Sans	—	—	83	3.509	—	—
Auditori Sa Mònica	33	5.346	41	9.285	24,24	73,68
Auditori d'Alcúdia	71	20.685	96	27.091	35,21	30,97
Teatre Municipal de Manacor	288	45.278	289	45.189	0,35	-0,20
Teatre Municipal d'Artà	43	8.640	54	8.333	25,58	-3,55
Can Ventosa	104	23.913	119	26.966	14,42	12,77
Teatre Principal de Maó	80	27.550	82	28.020	2,50	1,71

Font: elaboració pròpia a partir de les dades aportades pels diferents teatres i auditoris.

que hi varen participar varen ser la Companyia Manacorina Independent, s'Estornell, Teatre de la Sargantana i l'Associació de Teatres Públics de les Illes Balears, que va representar *Les aventures d'en Tres i Mig*.

Les Illes Balears participaren a Sitges Teatre Internacional 03, amb la coproducció del Govern de les Illes Balears, *Esquena de Ganivet*, i els grups Wonderbrass, amb *Divertinaje*, i la Fundació Teatre Principal, amb *Història(es)*.

Un any més, el teatre balear va ser representat a la Fira de Teatre al carrer de Tàrraga amb tres obres: *La contínua*, de Maria Antònia Oliver; *Mara*, de Res de res & En Blanc, i *Nit de Reis*, de Rafel Oliver Produccions. A més, hi va haver les representacions d'*Adiós Nonino* (A Cel Obert) i

de *Les aventures d'en Tres i Mig* (teatres públics de les Illes Balears). A l'espai de dansa va actuar el grup balear Trócola, amb *Viatge immòbil*.

5.5.3. LES PROMOCIONS DE L'IBATUR

L'IBATUR, un cop més, va potenciar la realització d'espectacles lligats al món del teatre, la dansa i l'òpera. El 2003 hi hagué el cinquè Festival Internacional de Teatre de Teresetes. Al festival, s'hi varen realitzar 44 funcions de 13 obres diferents. D'altra banda, a Escenaris del Món es dugueren a terme 13 obres, que suposaren un total de 71 representacions.

Pel que fa a l'òpera, cal fer èmfasi en la XVII Temporada d'Òpera, la qual estava programada en set òperes.

Un any més, l'Auditori de Palma va acollir la Temporada de Ballet, que va arribar a la vuitena edició, i va fer un total de set actuacions. A l'Auditori Sa Mònica es va dur a terme el festival de dansa Dansamònica 2003, que va tenir sis actuacions.

5.6.

CINEMA

En el cas del cinema, volem considerar els diferents festivals de cinema que s'han fet el 2003, i també volem fer un repàs del cinema comercial i del cultural.

5.6.1. ELS FESTIVALS DE CINEMA

El 30 d'octubre es va inaugurar la sisena edició del Festival de Cinema de Mallorca, Europfilm. Es va realitzar als cinemes AMC del centre d'oci Festival Park de Marratxí. En aquesta sisena edició, es varen fer moltes projeccions, incloses en diverses seccions, com les dedicades al cinema alemany, al cinema francès, al cinema català, als curtmetratges de 35 mil·límetres, als curtmetratges d'animació, als curtmetratges de vídeo i al fòrum balear. Nou pel·lícules són les que varen competir en la secció oficial del Festival.

El premi a la millor pel·lícula va ser per a la cinta alemanya *Good Bye, Lenin*, de Wolfgang Becker. El millor curtmetratge en 35 mil·límetres va ser per a *El hombre ubi cuo*, de Juanma Bajo Ulloa.

Del 18 al 21 de març va tenir lloc al Centre de Cultura "Sa Nostra" de Palma el III

Certamen de Curtmetratges de Ficció en Català, que convoca la Direcció General de Política Lingüística de la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears. Es varen projectar un total de 21 cintes, seleccionades de les prop de 40 que es presentaren al certamen. El primer premi, va ser per a Nofre Moyà, pel curtmetratge *El somni de l'ombrel·la vermella*, i el segon premi s'atorgà a Jesús Monllao per la cinta Glòria.

El 2003 va arribar la quarta edició del Festival de Curtmetratges de les Illes Balears, FONART, que va tenir lloc al Centre Cultural de la Misericòrdia. Els premiats en aquesta edició varen ser, en la categoria de curtmetratges de ficció, *El balancín de Iván*, de Dario Stegmayer; en la categoria de pantalla, *Whipped*, de Cibrán Isasi, i, finalment, en la categoria de videoclips, *Jupiter*, de Fulgencio Coll (amb música d'El diablo en el ojo). El festival va oferir un programa d'activitats molt complet, amb activitats extracinemàtiques, que varen incrementar la qualitat i la diversitat de l'esdeveniment.

5.6.2. EL CINEMA COMERCIAL

El nombre de sales de cinema s'ha incrementat els darrers tres anys. Ha passat de 79 sales, el 2001, a 97 sales, el 2002, i a 109 sales, el 2003. Aquest darrer any el nombre de sales ha augmentat un 12,37%. (Vegeu el quadre III-73)

Aquest increment en el nombre de sales es deu a una tendència que s'està produint els darrers anys: l'increment de les zones d'oci a les Illes, sobretot respecte de l'illa de Mallorca, amb l'obertura de cine-

QUADRE III-73. EVOLUCIÓ DEL CINEMA A LES ILLES BALEARS (2001-2003)

	2001	2002	2003	% var. 03-02
Nre. de sales	79	97	109	12,4
Espectadors	3.355.422	3.162.377	3.408.706	7,8
Recaptació (euros)	14.265.518,11	14.498.214,32	16.871.155,62	16,4

Font: Ministeri d'Educació, Cultura i Esports, i elaboració pròpia.

mes amb un gran nombre de sales. El 2003 es va inaugurar a Palma el centre d'oci Ocimax. Aquesta tendència que ha provocat l'obertura de grans cinemes (Porto Pi, AMC, Multicines Manacor i Ocimax) es contraposa amb el que succeeix amb els petits cinemes del centre de Palma, que no poden lluitar amb l'oferta d'aquests grans centres d'oci, i alguns han hagut de tancar les portes.

El nombre d'espectadors, el 2003, ha estat de 3.408.706 persones. Aquesta dada ens indica un increment del 7,79% respecte del 2002.

La recaptació, el 2003, va augmentar un 16,37% respecte del 2002. En els darrers

tres anys (el 2001, el 2002 i el 2003) la recaptació dels cinemes a les Illes Balears s'ha anat incrementant. Aquest fet també es constata a escala estatal, encara que el creixement és molt inferior, ja que, el 2003, la recaptació dels cinemes del total de l'Estat va ser de l'1,58%, respecte del 2002.

El 2002 les produccions estrangeres varen ser les que varen generar una aflluència de públic major (2.744.398 espectadors); en canvi, les produccions espanyoles varen tenir una menor presència de públic, amb 417.979 espectadors. El total d'espectadors a les Illes Balears va suposar tan sols el 2,25% del total d'espectadors de l'Estat espanyol. (Vegeu el quadre III-74)

QUADRE III-74. DADES DE CINEMA A LES ILLES BALEARS I A L'ESTAT ESPANYOL (2002)

	Illes Balears	Espanya
Nre. de sales	97	4.039
Total espectadors	3.162.377	140.716.354
Pel·lícules espanyoles	417.979	19.018.156
Pel·lícules estrangeres	2.744.398	121.698.198
Total de recaptació (euros)	14.498.214,32	625.904.464,73
Pel·lícules espanyoles	1.915.625,97	85.470.879,16
Pel·lícules estrangeres	12.582.588,35	540.433.585,58
Assistència mitjana	32.602	34.839
Mitjana de rendiment (euros))	149.466,13	154.965,21

Font: Ministeri d'Educació, Cultura i Esports, i elaboració pròpia.

L'hàbit d'assistència al cinema de la població de les Illes Balears, el 2003, reflecteix que només el 55,2% de la població va al cinema més d'una vegada l'any. Cal dir que són els joves (persones entre els 14 i els 24 anys) els que més van al cinema i els que ho fan amb una freqüència major. D'altra banda, el 44,8% de la població no va mai al cinema. (Vegeu el quadre III-75)

5.6.3. EL CINEMA PROMOCIONAT PER LES FUNDACIONS

L'any 2003 la Fundació "la Caixa" va realitzar, un any més, tota una sèrie d'activitats lligades al món del cinema. Va fer un total de set projeccions. Cal dir que quatre d'aquestes set projeccions es varen emmarcar dins un cicle de cinema etnogràfic. El volum d'espectadors va ser de 539 persones. Comparant aquestes

dades amb les de l'any 2002, es pot dir que aquesta activitat ha minvat tant pel que fa al nombre d'espectadors (566 espectadors, el 2002) com pel que fa al nombre de projeccions (13 projeccions, l'any 2002).

El 2003 el Centre de Cultura de Palma de "Sa Nostra" tornà a oferir, un any més, un programa de cinema molt complet. Es varen projectar un total de 88 films que varen generar aproximadament 9.200 espectadors. En comparació amb l'any anterior, s'ha reduït sensiblement el nombre de pel·lícules projectades; en canvi, el nombre d'espectadors ha augmentat respecte de l'any 2002.

Pel que fa a les Pitiüses, es va dur a terme un cicle de cinema mut, amb 4 projeccions, a la Sala de Cultura de Formentera, el mateix que passà l'any anterior.

QUADRE III-75. HÀBITS D'ASSISTÈNCIA AL CINEMA A LES ILLES BALEARS, PER SEXES I PER EDATS (2003)

	Dues o més vegades a la setmana	Una vegada a la setmana	Dues o tres vegades al mes	Una vegada al mes	Cinc o sis vegades l'any	Menys de cinc vegades l'any	No hi van mai
Sexe							
Home	1,3	7,5	10,4	10,5	13,0	15,0	42,3
Dona	0,6	5,3	12,5	10,8	11,0	12,6	47,1
Edat							
de 14 a 24 anys	2,2	16,3	25,9	22,9	15,8	8,0	8,8
de 25 a 34 anys	1,3	5,9	21,0	14,6	18,0	15,2	24,0
de 35 a 44 anys	0,6	5,6	9,0	11,0	14,7	23,6	35,5
de 45 a 64 anys	0,5	3,3	2,5	5,2	9,0	16,1	63,4
64 anys o més	0,0	1,2	0,6	0,0	2,5	4,0	91,7

* Unitats: %

Font: enquesta general de mitjans (EGM) - Associació per a la Investigació dels Mitjans de Comunicació (AIMC), Direcció General de Comunicació del Govern de les Illes Balears.

5.7.

ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ

Aquest apartat s'estructura en tres apartats: els mitjans de comunicació escrits, la ràdio i la televisió.

5.7.1. ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ ESCRITS

El 46,8% de la població de les Illes Balears, el 2003, ha llegit la premsa diària. Segons l'Institut Nacional d'Estadística, aquest percentatge ha augmentat, respecte del 2002, en un 1,7%. (Vegeu el quadre III-76)

Última Hora, *Diario de Mallorca* i *El Mundo - El Día de Baleares* es consoliden al capdavant dels diaris regionals, de manera que aconsegueixen per al 2003 un índex de tiratge de 39.802, de 27.202 i de 18.640 exemplars, respectivament. Els índexs de tiratge el 2002 varen ser de 40.417 (*Última Hora*), de 27.614 (*Diario de Mallorca*) i de 18.730 (*El Mundo - El Día de Baleares*), és a dir, el 2003 aquest índex va disminuir un 1,52%, un 1,49% i un 0,48%, respectivament.

L'índex de difusió va ser, el 2003, de 33.248 exemplars per a *Última Hora*, de

22.868 per a *Diario de Mallorca*, i de 15.490 per a *El Mundo - El Día de Baleares*; és a dir, un 1,88%, un -0,23% i un 2,03% respecte dels que es varen aconseguir el 2002. (Vegeu el quadre III-77)

Els cinc diaris amb un nombre major de lectors, segons l'Estudi General de Mitjans (EGM), per ordre d'importància, el 2003 varen ser *Última Hora* (181.000), *Diario de Mallorca* (118.000), *Marca* (42.000), *Diario de Menorca* (39.000) i *El Mundo* (38.000).

Comparant les dades obtingudes el 2003 i les del 2002, cal dir que diaris com *El Mundo* i *Sport* varen disminuir el nombre de lectors un 17,39% i un 10,53%, respectivament. Els quatre diaris que més varen incrementar el nombre de lectors, respecte del 2002, varen ser *El País* (63,16%), *Diario de Menorca* (34,48%), *Diario de Mallorca* (26,88%) i *Diari de Balears* (22,22%). (Vegeu el quadre III-78)

Els lectors de diaris de les Illes Balears, segons l'EGM, són, en la major part, homes (59,1%). Per edats, cal esmentar que és la població de més de 45 anys la que llegeix més el diari (el 42,8% dels lectors), mentre que el 37,6% dels lectors tenen edats compreses entre els 25 i els 44 anys, i el 19,6% dels lectors tenen menys de 25 anys. La mitjana d'edat dels lectors és de 42,1 anys. Si l'anàlisi es rea-

QUADRE III-76. PERCENTATGE DE POBLACIÓ LECTORA DE PREMSA DIÀRIA MAJOR DE 14 ANYS (2000-2002)

	2000	2001	2002
Illes Balears	49,2	45,1	46,8
Espanya	36,3	35,9	37,4

Font: Anuario Estadístico de España, INE.

QUADRE III-77. MITJANS DE COMUNICACIÓ ESCRITS

	2002		2003		Variació 2003-2002	
	Mitjana de tiratge	Mitjana de difusió	Mitjana de tiratge	Mitjana de difusió	Mitjana de tiratge	Mitjana de difusió
<i>Última Hora</i>	39.802	33.248	40.417	32.633	615	-615
<i>Última Hora Menorca</i>	2.165	1.567	2.064	1.456	-101	-111
<i>Última Hora Ibiza y Formentera</i>	3.376	2.550	3.412	2.678	36	128
<i>Diari de Balears</i>	8.000		8.000			
<i>Diario de Mallorca</i>	27.202	22.868	27.614	22.921	412	53
<i>Diario de Menorca</i>	7.459	6.317	7.166	6.112	-293	-205
<i>Diario de Ibiza</i>	8.918	7.412	8.846	7.308	-72	-104
<i>Majorca Daily Bulletin</i>	5.408	3.947	5.347	3.736	-61	-211
<i>El Mundo s. XXI</i>	18.640	15.490	18.730	15.181	90	-309

Font: les dades del 2002 són de l'OJD (Oficina de Justificació de la Difusió), i les del 2003, dels mateixos diaris.

QUADRE III-78. NOMBRE DE LECTORS DELS DIARIS A LES ILLES BALEARS (2002-2003)

	2002	2003	Var. 03-02	% var. 03-02
	(dades en milers)		(%)	
<i>Última Hora</i>	179	181	2	1,12
<i>Diario de Mallorca</i>	93	118	25	26,88
<i>Marca</i>	37	42	5	13,51
<i>Diario de Menorca</i>	29	39	10	34,48
<i>El Mundo</i>	46	38	-8	-17,39
<i>Diario de Ibiza</i>	26	31	5	19,23
<i>El País</i>	19	31	12	63,16
<i>Diari de Balears</i>	18	22	4	22,22
<i>Sport</i>	19	17	-2	-10,53
<i>As</i>	10	14	4	40,00

Font: EGM-AIMC, Direcció General de Comunicació del Govern de les Illes Balears, i elaboració pròpia.

litza per nivells d'instrucció, cal dir que la majoria dels lectors (el 60,8%) tenen un nivell elemental (EGB/batxillerat elemental) o mitjà (BUP/COU/formació professional). (Vegeu el quadre III-79)

D'entre les publicacions periòdiques cal diferenciar, a l'hora de fer l'anàlisi, entre els suplementos, les revistes setmanals, les revistes quinquennals i les revistes mensuals. (Vegeu el quadre III-80)

QUADRE III-79. PREMSA DIÀRIA PER VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES

Sexe	Població total	Total de lector	Última Hora	Diario de Mallorca	Marca	Diario de Menorca	El Mundo	Diario de Ibiza	El País	Diari de Balears	Sport	As
Home	350	199	115	70	36	20	25	20	19	11	16	13
Dona	370	138	66	48	5	19	13	11	12	11	1	2
Estat												
de 14 a 24 anys	141	59	29	30	10	7	6	3	3	2	4	4
de 25 a 34 anys	135	67	36	23	11	6	7	10	8	3	6	4
de 35 a 44 anys	136	71	39	18	6	11	9	8	8	8	3	3
de 45 a 64 anys	189	98	58	34	12	12	11	8	9	6	3	3
> de 65 anys	120	42	19	13	3	3	5	2	3	3	1	0
Mitjana d'edat	42,8	42,1	41,8	40,3	37,1	40,9	42,7	39,7	42,1	43,5	35,2	34,4
Nivell d'instrucció												
No sap llegir	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sense estudis	50	12	8	2	1	2	0	0	0	2	0	0
C. escolar / primaris	145	50	22	13	7	8	4	9	1	4	1	2
EGB / batx. elemental	245	109	65	36	15	17	6	10	5	5	6	8
BUP / COU / FP	178	96	48	37	13	9	15	8	9	4	8	5
Tít. mitjà / diplomatura	52	37	20	16	4	1	5	3	8	5	1	0
Títol superior	48	33	18	13	2	2	7	1	8	2	1	0

* Unitats: %

Font: enquesta general de mitjans (EGM) - Associació per a la Investigació dels Mitjans de Comunicació (AIMC), Direcció General de Comunicació del Govern de les Illes Balears.

QUADRE III-80. PUBLICACIONS NO DIÀRIES PER VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES

	Població total	Suplements	Revistes setmanals	Revistes quinzenals	Revistes mensuals
Sexe					
Home	350	97	99	11	141
Dona	370	106	181	21	164
Edat					
		202	279	32	304
de 14 a 24 anys	141	33	60	20	83
de 25 a 34 anys	135	41	54	5	81
de 35 a 44 anys	136	44	55	2	65
de 45 a 64 anys	189	58	69	5	62
> de 65 anys	120	26	41	0	13
Mitjana d'edat	42,8	42,3	41,4	24,6	35,0
Nivell d'instrucció					
	721	202	279	31	304
No sap llegir	3	0	0	0	0
Sense estudis	50	2	13	1	5
C. escolar / primaris	145	27	56	8	36
EGB / batx. elemental	245	65	101	12	112
BUP / COU / FP	178	58	74	5	91
Tít. mitjà / diplomatura	52	24	19	3	31
Títol superior	48	26	16	2	29

Font: EGM.

Segons l'EGM, els tres suplements més llegits el 2003, a les Illes Balears, varen ser *Brisas* (76.000 lectors), *El Semanal* (69.000 lectors) i *El País Semanal* (36.000 lectors). En general, cal esmentar que, d'aquests lectors, un 52% són dones i un 48%, homes. La mitjana d'edat dels lectors és de 42,3 anys.

La revista setmanal més llegida a les Illes, el 2003, amb molta diferència respecte de la resta, és *Pronto* (190.000 lectors). El 64,6% dels lectors d'aquests tipus de publicacions són dones, enfront d'un 35,4% d'homes. La mitjana d'edat dels lectors és de 41,2 anys.

Les dues revistes mensuals més llegides el 2003 varen ser *Digital+* i *Muy Interesante*, amb 77.000 i 54.000 lectors, respectivament. El 53,7% dels lectors eren dones, enfront d'un 46,2% d'homes. La mitjana d'edat dels lectors va ser de 35 anys.

Cal fer un incís pel que fa a les publicacions més llegides entre la població jove (entre els 14 i els 24 anys). Les cinc publicacions més llegides per la població jove, el 2003, varen ser *Muy Interesante* (15.000 lectors), *PlayStation* (14.000 lectors), *Super Pop* (14.000 lectors), *Maxi Turing* (14.000 lectors), *Bravo por Ti* (13.000 lectors) i *Nuevo Vale* (13.000 lectors).

5.7.2. LA RÀDIO

Les cinc emissores radiofòniques més escoltades (segons l'EGM) el 2003 a les Illes Balears varen ser R. Mallorca FM Ser (12,47%), Mallorca FM C40 (11,65%), Mallorca FM Cadena Dial (9,21%), Palma de Mallorca Kiss FM (9,21%) i Mallorca FM M80 (4,61%). El 57,45% del oients de les Illes varen optar per les ràdios de caire temàtic, enfront d'un 42,82% del oients, que varen optar per les ràdios de tipus generalista. (Vegeu el quadre III-81)

Analitzant les dades per franges horàries, en general, el màxim d'audiència és al matí, amb un 45,8% dels oients.* Cal esmentar que, en les ràdios de tipus generalista, hi ha dues puntes horàries: al matí, amb un 38,8% del total d'oients, i a la nit, amb un 26,1%. Aquesta tendència no es compleix pel que fa a les ràdios de tipus temàtic, ja que, en aquest cas, hi ha una punta clara al matí, que és del 50,6% dels oients. (Vegeu el quadre III-82)

QUADRE III-81. RÀNQUING D'EMISSORES

De dilluns a diumenge	
Total d'oients	370
Total de ràdio generalista	158
Mallorca Ser	46
Mallorca Onda Cero	13
Cope	12
Palma Onda Cero	10
Menorca Ser	7
Duca2 Music Rbale	7
Total de ràdio temàtica	212
Mallorca C40	43
Mallorca Cadena Dial	34
Palma KissFM	34
Mallorca M80	17
Mallorca C100	10
Ibiza C40	9
Som Ràdio	8

Font: EGM.

* Del total de la població, s'ha agafat una mostra de 1.482 entrevistes personals. Per ràdio la mostra ha estat de 1.889, perquè n'hi ha 407 de telefòniques. La quantitat total de respostes obtingudes per cada modalitat (diaris, suplement, televisió, ràdio), s'ha extrapolat a la població total. Per tant el resultat obtingut és en milers. L'extrapolació s'ha realitzat multiplicant el resultat de la mostra per un factor que se li assigna, que són unes xifres universals, obtingudes a partir de les dades de població de l'INE. A causa que el darrer cens de població és del 2001, les dades de població per al 2003 s'han obtingut a partir d'una projecció demogràfica per al 2003.

Valgui aquesta nota aclaratòria per a la resta d'índex d'audiència.

QUADRE III-82. AUDIÈNCIES DE RÀDIO PER TIPUS D'EMISSIÓ I PER PERÍODES HORARIS

	Total d'oients	Total de generalista	Total de temàtica
Matinada (de 04.00 a 08.00 h)	100	57	39
Matí (de 08.00 a 14.00 h)	584	196	356
Migdia (de 14.00 a 17.00 h)	169	52	105
Horabaixa (de 17.00 a 20.00 h)	199	68	124
Nit (de 20.00 a 04.00 h)	222	132	79

Font: EGM.

Analitzant l'audiència de la ràdio per dades sociodemogràfiques, a les Illes, s'obté un perfil força ajustat dels oients. En general, no hi ha gaire diferència pel que fa al nombre d'homes (52,5%) i de dones (47,4%) que escolten la ràdio, però si s'analitza per tipus d'emissions sí hi ha algunes diferències. Cal esmentar que la major part dels oients de la ràdio generalista són homes (60%), i majors de 45 anys (53%). La mitjana d'edat en la

ràdio generalista és de 46,7 anys. Al contrari, en els oients de la ràdio temàtica, encara que en la distribució per sexes no hi hagi molta diferència, hi ha una presència major de les dones (51,3%), respecte de l'edat, són en la majoria oients amb edats compreses entre els 14 i els 44 anys (78,4%). La mitjana d'edat en la ràdio de tipus temàtic és de 33 anys. (Vegeu el quadre III-83)

QUADRE III-83. AUDIÈNCIES DE RÀDIO PER VARIABLES SOCIDEMOGRÀFIQUES

	Població total	Total d'oients	Total d'OM	Total d'FM	Total de generalista	Total de temàtica	Total musical
Sexe							
Home	334	194	5	191	95	103	98
Dona	387	175	9	166	63	109	104
Edat							
de 14 a 24 anys	130	76	1	76	12	64	64
de 25 a 34 anys	141	83	0	83	24	65	63
de 35 a 44 anys	134	79	3	76	39	37	34
de 45 a 64 anys	196	103	6	96	62	42	38
> de 65 anys	121	28	4	25	22	4	3
Mitjana d'edat	43,3	39,3	55,8	38,7	46,7	33,0	32,3

Continua

QUADRE III-83. AUDIÈNCIES DE RÀDIO PER VARIABLES SOCIDEMOGRÀFIQUES

	Població total	Total d'oients	Total d'OM	Total d'FM	Total de generalista	Total de temàtica	Total musical
Nivell d'instrucció							
No sap llegir	3	0	0	0	0	0	0
Sense estudis	51	16	1	15	9	6	3
C. escolar / primaris	138	49	1	47	19	28	26
EGB / batx. elemental	246	124	6	120	52	68	66
BUP / COU / FP	178	108	2	106	42	71	69
Tít. mitjà / diplomatura	54	37	2	36	17	23	22
Títol superior	51	35	2	33	20	17	16

Font: EGM.

5.7.3. LA TELEVISIÓ

El consum televisiu a les Illes Balears, el 2003, va ser de 227 minuts de mitjana diària, dada que suposa un percentatge de creixement, respecte de l'any anterior (2002), d'un 6,07%. Les tres cadenes de televisió més vistes, per ordre d'importan-

cia varen ser Tele 5 (27,5%), TVE1 (25,9%) i Antena 3 (24,6%). Amb menor audiència, les varen seguir Canal 9 (7,1%), La 2 (4,6%), TV3 (4,4%), Canal Plus (2,6%) i Canal 33 (1%). Finalment, en darrer lloc, es varen situar les cadenes de les Illes, Canal 4 (0,7%) i M7 (0,2%). (Vegeu el quadre III-84)

QUADRE III-84. TELEVISIÓ: PRESÈNCIA EN MINUTS I PARTICIPACIÓ

	Mitjana de minuts	Participació
Total de la televisió	227	100,0
Tele 5	62	27,5
TVE-1	59	25,9
Antena 3	56	24,5
Canal 9	16	7,1
La 2	10	4,6
TV3	10	4,4
Canal Plus	6	2,6
Canal 33	2	1,0
Canal 4	2	0,7
M7	0	0,2

Font: EGM.

El consum televisiu per rangs horaris ens deixa entreveure, en ordre d'importància, que el 81,3% de la població de les Illes mira la televisió a la nit, mentre que el 47,2% ho fa al migdia; el 30,8% mira la televisió a l'horabaixa; el 15,9%, al matí, i finalment, el 3,9% de la població mira la televisió a la matinada. (Vegeu el quadre III-85)

5.8.

EL MARC NORMATIU DE LA LLENGUA

Pel que fa a la regulació de la llengua, són tres les normes més importants que s'han dictat durant l'any 2003:

- a) La Llei de règim jurídic de l'Administració de la comunitat

El principi de llengua pròpia de les administracions de la comunitat autònoma -que es reconeix en l'Estatut d'autonomia i en la Llei de normalització- s'ha reflectit en els articles 43 i 44, en la disposició

addicional cinquena i en la disposició derogatòria única de la Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

De l'examen d'aquesta norma s'extreuen les conclusions següents:

1. La llengua catalana és la llengua que han d'emprar les administracions públiques il·lenques i els concessionaris de serveis públics de competència d'aquestes administracions en les actuacions internes, quan es relacionin entre si, i en les comunicacions i les notificacions adreçades a les persones físiques o jurídiques.
2. El català és la llengua dels procediments, és a dir, que els procediments administratius s'han de tramitar en aquesta llengua, respectant, això sí, el dret dels interessats de triar la llengua quan presentin escrits, documents o facin manifestacions, i el dret d'aquests a sol·licitar la traducció de les actuacions o de la documentació que els afectin.

QUADRE III-85. AUDIÈNCIA DE TELEVISIÓ PER PERÍODES HORARIS

	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
Matinada	14	12	34	38	31	34	29
Matí	77	89	140	145	98	135	111
Migdia	336	320	364	417	297	304	313
Horabaixa	220	184	229	255	200	202	244
Nit	548	573	613	662	560	541	551
Total de telespectadors	613	620	684	717	637	621	613

Font: EGM.

3. Aquesta regulació afecta l'Administració de la comunitat, els consells insulars, les entitats que integren l'Administració local, les entitats instrumentals que depenen d'aquestes administracions, les corporacions de dret públic i els concessionaris de serveis públics d'aquestes administracions.

b) El Decret 162/2003

La segona norma és el Decret 162/2003, de 5 de setembre, pel qual s'aprova el Reglament que regula l'exigència de coneixements de llengua catalana en els procediments selectius d'accés a la funció pública i per a l'ocupació de llocs de treball que es convoquin en l'àmbit de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears. El Projecte de decret fou dictaminat pel nostre Consell Econòmic i Social a través del Dictamen núm. 12/2003, del 31 de juliol del 2003, amb el vot particular dels consellers designats per l'organització sindical Comissions Obreres. Ens remetem als comentaris que es fan en el Dictamen esmentat, en el qual es reflecteix l'opinió d'aquest Consell.

Respecte del contingut de la norma, de manera sintètica, si la comparem amb la normativa anterior, que constitueixen el Decret 25/2001, de 16 de febrer, la Resolució del conseller d'Interior de 20 de desembre del 2001 i l'Acord del Consell de Govern del 21 de desembre del 2001, veiem que, quant als coneixements exigibles per a l'ingrés en els grups, cossos i/o escales de funcionaris de l'Administració general, aquest Decret ha substituït (article 2.2.1.a.1) el nivell del certificat C pel B, per als grups A (titulats superiors), B (titulats de grau mitjà) i C (administra-

tius). Respecte dels coneixements exigibles per a l'ingrés en les categories professionals de naturalesa laboral, el Decret (article 3.3.1) ha substituït el nivell del certificat C pel B respecte de l'especialitat d'administració general i l'especialitat jurídica (nivell professional 1 del conveni col·lectiu), l'especialitat d'administració general (nivell professional 2 del conveni col·lectiu), l'encarregat administratiu (nivell professional 3 del conveni col·lectiu) i l'administratiu (nivell professional 4 del conveni col·lectiu).

Pel que fa a l'exigència de coneixements de català per a l'ocupació de llocs de treball adscrits exclusivament a cossos o escales de l'Administració general, el Decret ha substituït (article 4.4.2.a) el nivell del certificat C pel B per als grups A, B i C. Segons el Decret esmentat (article 4.4.2.b), els llocs de treball adscrits conjuntament als cossos i escales de l'Administració general i de l'Administració especial i els adscrits a més d'un grup de titulació han d'exigir, com a requisit per ocupar-los, la possessió del certificat de coneixements de català corresponent al cos o escala de menor exigència. Abans s'exigia el certificat de català corresponent al nivell de major exigència i ara, el de menor.

c) El Decret 176/2003

La tercera norma que podem comentar és el Decret 176/2003, de 31 d'octubre, que reforma el Decret anterior en afegir-li una disposició transitòria, la qual assenyala que:

«1. En el termini de cinc anys comptadors des de l'entrada en vigor d'aquest

Decret, els coneixements de català regulats en els capítols IV i V no seran aplicables als funcionaris de carrera ni al personal laboral fix que compleixin o hagin complert els 50 anys d'edat abans de l'acabament del termini de presentació de sol·licituds de les respectives convocatòries per participar en els procediments per a la provisió de llocs de treball.»

- «2. L'acreditació de nivells de coneixement de català superiors als exigits en els capítols IV i V per part del personal al qual fa referència aquesta disposició transitòria serà considerada en tot cas com a mèrit en qualsevol procediment de provisió de llocs de treball pels sistemes de concurs de mèrits, lliure designació i comissions de serveis que es convoquin.»

Aquest Decret introdueix una discriminació per raó d'edat i un període transitori per a una part del personal que presta serveis en l'Administració autonòmica.

Sobre el contingut del Decret esmentat el Consell Econòmic i Social va elaborar l'esmentat Dictamen núm. 12/2003, ja que, inicialment, formava part del Projecte del decret que abans s'ha comentat. En el Dictamen, el CES va determinar el següent: aquesta norma, amb independència del superior criteri jurídic del Consell Consultiu, podria suposar una mesura de discriminació positiva envers el col·lectiu afectat que, en tot cas, s'ha de justificar per tal de no lesionar el principi d'igualtat, de mèrit i de capacitat que garanteixen l'article 103.3 de la Constitució Espanyola i l'article 45 de la

Llei 2/1989, que, tot i referir-se a la selecció, han d'inspirar qualsevol procés d'accés als llocs públics. Atesa l'evolució que hi ha quant als coneixements de la llengua catalana respecte de les persones que accedeixen a l'Administració pública -coneixements que cada dia són més alts-, quant a aquesta mesura potser convindria plantejar-se uns marges de temporalitat, entenent que és una mesura transitòria fins que se superi la situació que atorga justificació a la mesura de tractament diferenciat.

El Projecte de decret fou dictaminat pel Consell Consultiu (Dictamen núm. 132, 2003, de 31 d'octubre), i aquest òrgan va arribar a la conclusió que no s'adequava a la legalitat vigent. La Sala Contenciosa del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears, en la Sentència núm. 99, del 4 de febrer del 2004, n'ha declarat la nul·litat, amb la suspensió prèvia de l'eficàcia. L'Administració autonòmica ha recorregut contra la Sentència esmentada davant del Tribunal Suprem.